

Kokemäen kaupunki
PL 27, 32801 Kokemäki
kirjaamo@kokemaki.fi
lauri.heiskanen@kokemaki.fi

Viite Lausuntopyyntö 17.1.2025

Aihe Kokemäki, suunnittelutarveratkaisu, Silokallion aurinkovoimala

Kokemäen kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta aurinkovoimalan rakentamiseksi Kokemäen Silokallion alueelle. Hankealue sijaitsee Kokemäen keskustaaajamasta noin 6,5 kilometriä koilliseen. Suunnittelutarveratkaisua haetaan 80,9 hehtaarin kokoiselle hankealueelle.

Voimala koostuisi aurinkopaneelikenttien lisäksi sisäisestä sähkönsiirtoverkosta, paneelikentälle kytkettävistä vaihtosuuntaajista sekä muuntamoista ja sähkönsiirtolinjasta. Alueen huoltotiestö tulisi kulkemaan alueen ympäri ja joissain kohdin paneelialueen sisäpuolella.

Alueella on voimassa Satakunnan vaihemaakuntakaava 2 (2019), jossa hankealuetta ympäröi länsi-, itä ja eteläpuolelta valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, *Kokemäenjokilaakson viljelymaisema*. Hankealueen länsipuolelta maisema-alueelle on etäisyyttä noin 500 metriä. Lisäksi vaihemaakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) *Kokemäen kartanon historiallinen maisema, Kokemäen kirkonseutu sekä Pyhän Henrikin saarnahuone ja sen historiallinen ympäristö*. Nämä kolme sijaitsevat Kokemäen keskustan läheisyydessä, noin kuuden kilometrin päässä hankealueelta. Kavatsan kirkonseudun valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen ympäristö hankealueesta katsottuna koillisessa sijaitsee noin 3,7 kilometrin päässä. Maiseman osalta alueita koskee vaihemaakuntakaavan 2 suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä.*

Suunnittelumääräys kulttuuriympäristön osalta:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien

arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Kohteet on lisäksi huomioitu nyt vireillä olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050:ssa. Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Suunnittelutarveratkaisuhakemus on pääosin huolellisesti laadittu. Museo pitää hyvänä, että hankealueesta on jo tässä vaiheessa toteutettu näkymäanalyysi. Suunnittelutarveratkaisussa ei ole kuitenkaan huomioitu hyvin lähelle hankealuetta sijoittuvaa valtakunnallista maisema-aluetta, *Kokemäenjokilaakson viljelymaisema*, jolle hankealueesta saattaa tulla maisemahäiriötä. Hakemuksen vaikutustenarvioinnin mukaan etäisyyteen sekä näkymäalueanalyysiin perustuen vaikutukset maisemaan ovat hyvin pienet. Aineiston pohjalta jää kuitenkin epäselväksi, onko näkymäalueanalyysissä huomioitu hyvin lähelle sijoittuva valtakunnallisesti arvokas maisema-alue. Näkymäalueanalyysiä tulee täydentää kattavilla havainnekuvilla, joissa näkyvät vaikutukset Kokemäenjokilaakson viljelymaisemalle sekä suunnittelutarveratkaisuhakemusta täydentää vaikutusten arvioinnin osalta niin, että siinä huomioidaan myös maakuntakaavassa osoitetut maisema-alueet.

Suunnittelutarveratkaisuhakemuksen mukaan hankkeen aurinkopaneelien ympärille on mahdollista jättää puustoa antamaan visuaalista peitteisyyttä, ja rakentamisvaiheessa muilla metsänhoitotoimenpiteillä olisi mahdollista vähentää rakentamisesta aiheutuvia maisemanmuutoksia. Hakemuksen mukaan arvioitu asennuskorkeus paneeleille olisi etureunasta matalimmillaan 0,7 m päässä maanpinnasta ja takareunasta korkeimmillaan 3,5 m maanpinnasta, riippuen asennuskulmasta. Satakunnan Museo esittää, että hankealueen sisäpuolelle tulee jättää puustoa, joka peittää näkymää aurinkovoimala-alueelle.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hankealueelta ei entuudestaan tunnettu muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Aikaisemmat arkeologiset inventoinnit eivät kuitenkaan olleet ulottuneet alueelle, ja tämän vuoksi Satakunnan Museo katsoi aiheelliseksi selvityksen laatimisen. Inventoinnin toteutti Heilu Oy kesällä 2024 (*Silokallio. Aurinkovoimahankkeen arkeologinen inventointi 2024*). Inventointiraportti on suunnittelutarveratkaisuhakemuksen liitteenä.

Inventoinnissa hankealueen pohjoisrajan tuntumasta tunnistettiin kaksi arkeologista kohdetta, Silokallio 1 rajamerkki (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055119>) ja Silokallio 2 kivirakennelma (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000055120>). Kohteet eivät ole kiinteitä muinaisjäännöksiä, mutta niiden säilyminen maastossa muistona aikaisemmasta maankäytöstä on suotavaa. Museo pitäääkin ilahduttavana, että esitetyssä asemapiirroksessa rakenteet on säilytetty.

Satakunnan Museolla ei ole muuta huomautettavaa suunnittelutarveratkaisuun.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä